

bij het op-
lat te geven,
men, worden
andere wor-
wachende
nd te maken
us Christus.
het woon-
m, noodig
gereed ge-
pendopo
orberende
ing en niet
tijen, welke
ing van een
taating kon
den gezocht
en zieken-
beschrijving
a ingang van
ten geplaatst
heid wordt
offeren voor

in mijn plan
comen; toch
grooting van
nlijke huur-
g. De eerste
e tweede op
de uitgaven
veer / 1900

lat zou zich
alen, waan-
n uitgegeven
er reeds op
laatste een
huisjongen
gemakkelijk
en zijn.

oemde wijze
aken. Hoe
thans voor
ene wijze te
laatste tijd
etende, wat
nde komen,
oest worden,
weel geheel
rie, eenmaal
opnieuw in
a oek dezen
rdje ter op-
moet eerst

lat wij, voor
om wij zulke
welken weg
te bereiken.
ling. Stelsel-
teleurstellen
e groote uit-
hoevel niet
ijn.

elt in haar
ending als:
eherlijkking
vreesde die
ij heel dezen
ind voor de

lijden heb-
de ploeg
en leeringen
zo het toch
gane te blij-
danken, die
mekeer van
in voortgaan
g.

een tak van
meer begint
ilburg vond
Zending te
ingen dien-
stelling in
in onze

ber-No. van
de Medische
e goed zulke
e nemen en
aangehaald
g, maar vol-
oending ont-
ers van verre
en en Mo-
invloed van
stelijk leven,
skunt.

ngenoomde
te Poerwo-
fiden-Java.
vlooipt den
a woning en
il zoude vin-
uw.

ik van ver-
adgevingen
arts ontvan-
trin eens te
e dingen te
mes en het

en, en wan-
kon men te
middelen

i niet goed
behandeling
echt op het
ok het mes
t, onder de
ik er van
oorgeesteld
erstukken:
zwegen.

g? juist het
orzegd was.
de gebracht,
ikmiek tot
verbonden
an dag tot
deren mor-
d werd ge-
lken avonds
r t eenige
ne besluite
e mate van
godsdienst
ing neerziet

n van een
ge hier in
n; en t is
e Zending
t. Met het
oit eenige
steeds van

de zijde der patiënten mocht ondervinden, over-
trof verre die, welke ik in Europa gezien heb.
Niet alleen te Poerworedjo, maar ook te Solo
deed ik later dezelfde ervaring op. Als Toewand-
dokter Christen werd ik bij rijk en arm toege-
laten en werden de deuren voor mij ontsloten.
Zoo wel de fanatieke Mohammedaan als de neder-
verschillige Boedhist kwam mijne hulp inroepen.
Het lijdt dus geen twijfel, dat de Medische
Zending een krachtig voorbereidend hulpmiddel
is om ingang tot en aanraking met de bevolking
te verkrijgen.

Wanneer men daarbij bedenkt, dat vooral in
steden als Djocja en Solo de bevolking zedelijk
en maatschappelijk diep gezonken is. Het volk
is daar verwoest door de opium, hoerij en
spel, en is in slavernij geketend aan zijne drijvers,
die er van trachten te halen wat er van te halen is.

Solo is tot nog toe voor directen Zending-
arbeid gesloten; doch Djocja daarentegen is
reeds nu voor jaren aan de zorg der Gerefor-
meerde kerken toebetrouwd.

Met vrijmoedigheid kon ik dan ook thans
met deze dringende bede tot de Gereformeerde
kerken in Nederland:

«Steen door uw gebied en gaven de Medische
Zending op Midden Java.»

Uw di. Broeder in Christus,
J. G. SCHIEBER,
Zending-arts.

Is dit niet uitnemend?

Vorkiezing in het kerkelijke.

II.

Wat is oorzaak geweest, dat de Gerefor-
meerde kerken, na zoo beslist en helder
het eenig ware beginsel op den voorgrond
te hebben geplaatst, dat de aanwijzing van
mannen voor het ambt van de geloovigen
zelven behoort uit te gaan, nochtans in
de praktijk dat beginsel verloochend, en
daarna die verloochening van beginsel met
schijnredenen goedgepraat hebben?

De oorzaak hiervan lag in het allengs
binnensluipen van het denkbeeld der volks-
kerk.

Zoodra men eenmaal, in strijd met Belij-
denis en Catechismus, de kerk niet meer
als een vergadering van geloovigen in het
midden der wereld ging verstaan, maar be-
doelde dat *heel de bevolking* in de kerk
moest worden opgenomen, werd het de
ongerijmdheid zeive nog langer van een
«vergadering der geloovigen» te spreken.
Zonder iemand te na te komen, stond het
toen toch al spoedig vast, dat in de kerk
een gemengde massa werd opgenomen, die
men volstrekt niet erkende, omdat ze ge-
loovig *waren*, maar van wie men beproe-
ven wilde, of men er, met zeer reiktelijke
opvatting, geen geloovigen van zou kunnen
maken.

De kerk hield alzoo op de «vergadering
der geloovigen» te zijn, en werd een insti-
tuut in het midden der wereld, om al het
landsvolk in zekeren kerkelijken band te
houden.

Tot deze beschouwing en opvatting nu
zijn ook de Gereformeerde kerken hier te
lande ten slotte overgegaan, onder den drang
van drieërlei motief.

Voorreest het motief der politieke nood-
zakelijkheid. Wat men niet zelf in zijn kerk
opnam bleef Roomsche, en wat Roomsche
bleef was bondgenoot van de groote Euro-
peesche macht, die het destijds op den
ondergang van onze nationale zelfstandig-
heid toeliede. Ten einde zich als natie te
sterken, heeft men daarom al spoedig den
weg ingeslagen, om zooveel mogelijk lieden
in zijne kerk op te nemen. Ja in Dreente
en elders heeft men ze er, bijna met mili-
tair geweld, toe gedwongen.

Een tweede motief lag in de nadering
der Roomsche idee, alsof de kerk, ook als
instituut, het geheele terrein van het natio-
nale leven moest dekken. De Roomsche
denkbeelden over den Doop vonden daar-
door opnieuw ingang, en men begon te ver-
langen, dat de burgerlijke en de kerkelijke
gemeente even ver strekken zouden. Immers
de Overheid bleef ook bij den nieuwen stand
van zaken geroepen, om zich in het kerke-
lijke te mengen. Ook het onbekeerde, en
buiten bekeering wgstervende leven, moest
niettemin uitwendig gekerstend worden.

En het derde motief eindelijk school in
de zucht, die al spoedig insloep, om alnu
kerkelijk gelijke macht uit te oefenen als
de Roomsche kerk vroeger had uitgeoefend.

Door deze motieven gedreven is men toen
gaan onderscheiden tusschen het uitwendig
en het inwendig genadeverbond, niet in dien
goeden zin, dat men met onzen Catechismus
belijdt, hoe er in het instituut der kerk altoos
hypocrietie ten duchten zijn, maar in dien
principiële zin, dat alle geestelijke eischen
voor het behooren tot het kerkelijk instituut
wegvielen, en men de geestelijke kerk zocht
in een kleinen kring van «wezenlijk geloov-
igen» die invloed ten goede op de ande-
ren poogden uit te oefenen.

De vraag hoe bij zulke een stand van
zaken de heiligheid der kerk te hand-
haven, is toen nogmaals opgelost op
soortgelijke wijze, waarop ze tot oplossing
kwam in de dagen van Cyprianus.

Men nam aan, dat de leeraars, opzieners
en diakenen wel tot de wezenlijke geloov-
igen zouden behooren, dat zij de geeste-
lijke kern in de kerk vormen, en conclu-
deerde nu, dat de kerk uit dien hoofde
het veiligst zou staan, zoo aan dezen
kleinen kring de beschikking gegeven werd
over de ambten.

Immers al verwilderde dan ook de massa
der kerk, en al was haar meerderheid
gansch ongeestelijk, nauwelijks uitwendig
belijdend, en in de wereld verstrengeld, de
opzieners en armverzorger konden dan noch-
tans waken, dat *de leiding* in handen bleef
van het getrouwe deel der gemeente.

Niet zozeer uit zucht, om den baas te
spelen, maar met oprecht verlangen, om
waar de kerk dreigde te verwilderen, voor
goede en deugdelijke bezetting der amb-
ten te waken, is toen het stelsel opgeko-

men, om de feitelijke bevoegdheid ten
deze over te brengen bij den kerkeraad,
en het recht der gemeente *allego pro forma*,
zooover het ging, te eerbiedigen.

Dat zoo en niet anders metterdaad de
gang der gedachten en de stuwkracht der
beginselen was, blijkt op overtuigende wijze
uit het notoire feit, dat men in kleine ge-
meenten de oude wijze van verkiezing be-
staan liet, maar in alle groote plaatsen ze
veranderde.

In kleine dorpen, waar men den toestand
overzien kon, waar weinig keuze was, en
de predikant zedelijken invloed over alle
leden uitoefende, zag men in de verkiezing
van de gemeentelieden geen bezwaar.

Maar in groote gemeenten dorst men het
niet langer aan. Men kon daar aan de
wereldse massa de beslissing niet in han-
den geven. Dit zou er al spoedig toe ge-
leid hebben, dat men met allerlei ketterse
gevoelens in het ambt kwam, en dat aan de
kerk vijandige geesten over haar te beschik-
ken kregen.

Daarom heeft men toen in te talrijke ker-
ken de verkiezing van de gemeentelieden aan
een kant gezet, en onder veel schoonen
schijn een stelsel van coöptatie ingevoerd,
dat feitelijk leiden moest en geleid heeft tot
een oligarchie in onze kerken.

Dit werkte nu uitnemend, zoolang in dien
kleinen kring, die de macht in handen kreeg,
het geloof stand hield en geestelijke ernst
den toon aangaf. Maar natuurlijk, zoodra
ook in dien kleinen kring het bederf eerst in-
sloep, en toen allengs de overhand ver-
keerde, was de ongeestelijke tirannie die toen
vanzelf hieruit geboren moest worden stuit-
end.

Zoo is dan ook metterdaad het ongeloof
allengs machtig in de kerken geworden, de
geloovigen zijn teruggedrongen, en de coöpt-
atie die oorspronkelijk bedoelde, de ker-
ken zuiver en heilig te houden, heeft ten
slotte tot niets anders geleid, dan om juist
het Verbond Gods door de ambten zelve
te laten ontheiligen.

Hoe goed dus ook het stelsel, dat mede in
onze Kerkenordening staat, bedoeld zij ge-
weest, en hoezeer het een tijdlang zeer zeker
de kerken geschrapt heeft, toch mag niet
verheeld: 1°. dat het in strijd was met het
beginsel, en 2°. dat het ten slotte een middel
in de hand van ongeloof en wereldsin
is geworden, om de kerken te verderven.

Onze visschers.

Engeland gaf opnieuw het voorbeeld.
Om zijn visschersvloot ook godsdienstig
te verzorgen, bracht het uit particulier
initiatief geld genoeg saam, om duse-
naamde kerk-schepen in te richten, die de
grote visschersvloot verzelden, en gele-
genheid boden, om de manschap in gods-
dienstoefening, onder goede leiding, saam te
brengen.

Zelfs liep er een gerucht, dat deze En-
gelsche vereeniging op het punt stond,
zich ook het lot van onze visschers aan te
trekken.

Toen echter hebben gelukigerwijze eenige
Gereformeerde kerkeraden aan de kust zich
deze zaak aangezien, en reeds rijpen
de plannen, om welhaast een geschikt
schip aan te koopen, te verbouwen, te be-
mannen en het ten dienste van onze eigen
visschersvloot uit te zenden.

Ons eeresalut aan hun energie en kloeken
moed!

Het denkbeeld is uitnemend, en hoe
sneller het wordt verwezenlijkt hoe beter.

Maanden lang drijven onze haringbuizen
en loggerschepen op de Engelsche kus-
ten. Jagerschepen brengen wel den gevan-
gen buit over, maar de manschap keert
niet voor na afloop van den vangsttijd
huiswaarts.

Is het dan niet kostelijk, dat voortaan
de visschersvloot verzeeld zal worden door
een vaartuig van tamelijke afmeting, waar
men Zondags, en ook op andere dagen,
na afloop van arbeid saam zal komen, en
waar een dienaar des Woords en een arts
hen zullen opwachten, om ze naar ziel en
lichaam te verzorgen?

Voor al de saamvoeging van geestelijken
en geneeskundigen dienst is hier zoo aanbe-
velingswaardig. Wie krank werd op de vis-
schersvloot miste dusver alle medische hulp,
en lag troosteloos in een donker kot.

En nu te denken dat er eerlang een in-
richting zal zijn met goede bedden en
zorgzame verpleging, om onder medisch
toezicht, de zieken op te nemen, wijst
op een keer, die het medelijdend hart goed
doet.

Zelfs twijfelen we niet, of en de reede-
rijen en ten deele ook de gemeenteraden
zullen bereid worden gevonden, de kosten
van dezen medischen dienst te helpen ver-
lichten.

Maar voor de kerk blijft natuurlijk hoofd-
zaak de *geestelijke verzorging*.

Hierbij nu kan men twee wegen in-
slaan.

Men kan of zonder officieelen Dienst des
Woords, een gelegenheid openen, om op
Zondags saam te komen, saam te zingen,
te bidden, en een stuk te lezen. Dit is de
oude usantie op de koopvaardij en nu nog
op onze oorlogsvloot gevolgd. Ook op
andere vloeten gaat het zoo, en men
weet hoe zelfs de keizer van Duitschland in
eigen persoon meer dan eens in zulk een
godsdienstoefening aan boord voorgeing.

Dit is de goedkoopste manier. De schip-
per gaat dan voor, en het maakt geen
kosten.

De andere methode is, dat men den
Dienst des Woords door deze of gene
kerk laat aanrichten, en alzoo «de ge-
loovigen vergadert.»

Dit kost natuurlijk veel meer, maar het
strekt dan ook veel verder, en verdient
deswege bij zoo talrijke bemanning als onze
visschers vloot herbergt, stellig aanbeveling
en voorkeur.

Voor één schip kan men geen Dienaar
aanstellen, maar wel voor een geheele
vloot, en ook al valt het Kerk-schip wat
groot uit, de kerkzaal zal Zondags druk
bezet zijn.

Dan verkrijgt men niet alleen een soort
godsdienstige samenkomst of oefening, maar
een geregelde «vergadering der geloovigen»
met Bediening des Woords en der Sacra-
menten. Zeer geschiktelijk konden dan tevens
enkele schippers tot ouderlingen in hun
kerken benoemd worden, en deze aan den
Dienaar als gedeputeerden namens den
kerkeraad worden toegevoegd.

Daarbij zij men dan van den eenen kant
zoo ruimhartig en mild, als slechts even
mogelijk is, en stelde zijn kerk-schip open
voor al wie onder den Dienst des Woords
wil opkomen, en sluit niemand van het
heilig Avondmaal uit, dien men niet zou
moeten uitsluiten als men aan wal was.

Maar ook handhave men van meet af
de goede kerkelijke orde, opdat niet door
verkeerd aanvatten der zaak later allerlei
moeilijkheid rijze.

Wij voor ons zouden er zelfs de voor-
keur aan geven, dat de saamwerkende kerke-
raden van één bepaalden kerkeraad de in-
dienststelling lieten uitgaan. Het schip kan
dan saam bekostigd, en ook kan men saam
de regeling vaststellen, maar ge gaat altoos
het veiligst, zoo ge den Dienst als zoodanig
slechts van één met name aan te wijzen
kerkeraad laat uitgaan.

Zoo alleen kan de aan te stellen Dienaar
door een bepaalde kerk beroepen en in den
Dienst bevestigd worden; is zijn positie als
Dienaar behoorlijk geregeld; en is, bij op-
komende moeilijkheden, de weg aange-
wezen, om oplossing te zoeken. Het geldt
hier toch soortgelijke positie als in zake de
Zending.

Zulk een Dienaar moet niet de zaakge-
lastigde van veleer lichamen zijn. Hij
moet zijn eer en de waardigheid van zijn
ambt op voet van gelijkheid met alle overige
Dienaren bezitten, en onder de kerkege-
neet ook Classicaal kunnen meeleven.

Ook 's winters als hij thuis is, moet zijn
dienst zijn aangewezen.

Zoo telkens en telkens is men bij soort-
gelijke onderneming van achteren op moeilij-
kheden komen te stuiten, die men aanvan-
kelijk niet voorzien had, dat het misschien
goed kan zijn, nu reeds hierop de aan-
dacht te vestigen.

De Gereformeerde Amerikaan.

Onder redactie van de heeren Beuker,
Van Hoogen en Ten Hoor, broeders in
heel Nederland bekend, is bij Hulst te
Grand-Rapids een nieuw tijdschrift ver-
schenen, dat den titel draagt van *De Gere-
formeerde Amerikaan*.

Over de moeilijke kwestie hoe het pro-
ces te leiden, waardoor de Nederlandsche
natie in Amerika een integreerend bestand-
deel van het Engelsch sprekend Amerika
kan worden, laat de redactie zich in dezer
voege uit:

Wat het doel en de strekking van dit
maandschrift betreft — wij stellen er prijs op
dat men dit wete — het is ons voor alle dingen te
doen, dat we, ook in Amerika, hebben en hou-
den eene werkelijk Gereformeerde kerk. Na-
tuurlijk dat deze de eerste jaren noodzakelijker
wijze nog van Nederlandsch, maar op den duur
van echt Amerikaansch type behoort te zijn, son-
der zich ook dan nog hare herkomst te schen-
men of hare relatie met de Gereformeerde ker-
ken in 't Moederland op te geven. Het zal te-
vens ons streven zijn, om alle Gereformeerden
van Nederlandsche afkomst, zooveel woonplaats
en taal dit gedoogen, in zulk een Gereformerd
kerkverband samen te brengen.

Om dit ideaal te bereiken, zal men zich voor
twee, onzes inziens even gevaarlijk, uitersten
dienen te wachten.

Voorreest zal men moeten afzien van de dwaze
poging, om een klein Nederlandje in 't groote
Amerika te grondvesten, wat zeer onpraktisch
zijn zou, geestdoods en dat het mogelijk ware.
God heeft ons in Amerika geplant, dat wij vrij-
willig als ons tweede vaderland hebben aan-
vaard, nu moeten wij ook, zooveel in ons is,
ons als trouwe zonen van dit Vaderland open-
baren. En nu heeft het God bejaagd, om het
«Nieuw-Nederland» van weleer, door wapenge-
ruis van den Brit, in een «New-England», en
het «Nieuw Amsterdam» van toen in het «New
York» van thans te doen overgaan. Het is dus
zijn aanbiddelijk bestel, dat de landstaal van
Amerika niet is de Nederlandsche maar de En-
gelsche.

Van de andere zijde zal men zich moeten
wachten voor het te haastig Amerikaniseeren
van ons Nederlandsche volk, dat zich gedurende
de laatste vijftien tot zestien jaren in de bosschen
van Michigan en Wisconsin, op de prairien van
Illinois en Iowa, en waar niet al, heeft neerge-
zet. Die in deze zaak te snel wil voortgaan en
in stede van een natuurlijke, eene min of meer
broeikasachtige ontwikkeling bevordert, zal niet
slechts ons volk zijn taal, zijn zeden en gewoen-
ten, maar tevens zijn degelijk karakter en straks
veel van zijn godsdienst doen verliezen. Alle
overhaastige en onnatuurlijke overleiding van
een volk in een geheel andere natie, moet zich
wreken door gebrek aan degelijkheid en aan
diepte van levensrust. De ervaring, opgedaan bij
het eerste en tweede geslacht van velen onzer
Hollandsche settlers is ten deze bijzonder leer-
rijk, tenzij men moedwillig de oogen sluit.
Haastige veramerikanisering bleek in de meeste
gevallen met verwildering en verwerdelijking
volkomen gelijk te staan. Wij zullen, tijdelijk
althans, twee talen moeten leeren.

De natuurlijke gang is deze:

a. Die uit het oude vaderland hier komen
denken en spreken Hollandsch, doch leeren en-
kele woorden en termen overnemen, om zich bij
de Amerikanen, die meestal zeer welwillend en
behlipszaam zijn, wat helaas van Engelsch-spre-
kende Hollanders niet altijd kan gezegd worden,
te kunnen redde.

b. De kinderen der settlers denken in hun
moedertaal, hetzij zuiver Nederlandsch of in het
Groningsch, Friesch of Zeeuwach dialect; doch
spreken, vooral als ze hier geboren zijn, liefst
Engelsch; te meer, als ze zich hun dialect scha-
men en 't Hollandsch niet machtig zijn. Als ze
zich niet schamen. b.v. wanneer ze in de een-

zaamheid bidden, (gesteld dat ze dit doen) dan
doen ze het in 't Hollandsch.

c. De kindschinderen daarentegen verstaan over
't algemeen, jawel, nog 't Hollandsch, doch den-
ken en spreken in 't Engelsch.

d. De achterkleinkinderen verstaan in den re-
gel geen Hollandsch meer, tenzij ze er door
iets extra's toegebracht worden. Zij zijn gewone
Amerikanen en hebben dan meestal de valsche
schaamte voor hun afkomst met de eigenaardige
onhebbelijkenheden der «would be» Amerikanen,
overwonnen. Natuurlijk dat er op dezen regel
uitzonderingen zijn. Bij studeeren dan b.v. gaat
dit proces vaak veel sneller; en bij een platte-
landsche bevolking menigmaal nog langzamer.

Doch de uitzonderingen bevestigen den regel.
Zorgen nu de ouders dat hunne kinderen,
vooral op godsdienstig gebied, goed in 't Hol-
landsch leeren denken en hunne gedachten le-
ren uitdrukken, en worden zij in de leer der
waarheid goed onderleerd, dan zullen zij vele
van bovenbedoelde gevaren van oppervlakkig-
heid en godsdienstloosheid voorkomen. En als
dan de tijd komt, dat ze hun geloofs- en ge-
dachteninhoud geleidelijk in de hun reeds eigen
geworden Engelsche taal dienen over te leiden,
dan zal er iets zijn om overgeleid te worden en
de eigenaardigheid van hun Nederlandsch ka-
rakter zal deels behouden blijven, en zich deels
op geleidelijke wijze aan den bloedsomloop van
't Amerikaansche volk hebben medegedeeld.

Op die wijze kan, onze erachtens, alleen met
grond worden verwacht, dat zich in den wild
bruiscenden stroom van 't Amerikaansche leven
eene werkelijk Gereformeerde kerk, die hoewel
van Hollandsche afkomst, tevens echt Ameri-
kaansch is, zal stand houden.

In het algemeen is dit juist opgevat.

Geen Nederlander willen blijven, als men
eenmaal Amerika als zijn tweede vaderland
aannam, maar ook niet terstond na over-
komst zijn Nederlandsch type minachtend
wegwerpen, om te poseeren als Amerikaansch
parvenu.

Er moet een tijd van overgang zijn, die
van geslacht op geslacht het werk der assi-
milering doet voortgaan, en ons bij die
assimilatie toch het talent niet uit het oog
doet verliezen, dat wij aan Amerika heb-
ben te brengen.

Duurzaam kan het Nederlandsch zich ook
in de prediking niet staande houden, maar
twee, drie geslachten moet dit stelsel nog
aanhouden, om, gelijk de redactie opmerkt,
«niet te spoedig het verband met Neder-
land te verliezen, en nog een tijdlang de
inwerking van wat hier gist, te kunnen
ondergaan.

Dit alles is uitnemend gezegd, en hoe
zuiverder in dit tijdschrift deze beginselen
beleden en bepleit worden, hoe vruchtbaar
der het orgaan zijn zal.

Toch blijft het helaas, een feit, dat de
moeilijkheid hier minder in het opzetten
der theorie, dan in haar toepassing op de
praktijk gelegen is.

En juist daarom hadden we wel gewild,
dat er in het Voorwoord ook nadruk was
gelegd op aansluiting aan de Gereformeerde
elementen in andere Amerikaansche kerken.

Toch straalt ook dit door in een tweede
stuk over *Verseidenheid en Eenheid* waarin
we deze schoone beschouwing vinden:

Ook wij als Gereformeerden uit Nederland
hebben hier eene roeping. Zullen wij daaraan
beantwoorden, dan moeten wij ons wachten voor
twee eenzijdigheden, die men tot heden niet altijd
vermeden heeft. Sommigen meenen, dat wij
verloochenen moeten en ophouden te zijn, wat
wij als Nederlandsche Gereformeerden zijn, om
in de Kerkelijke en Theologische wereld van
Amerika ingelijfd te worden en het stempel van
«Amerikaansch» te ontvangen. Anderen willen
absoluut blijven wat zij zijn, en in geen enkel
opzicht eenigszins anders en iets meer worden.
Zij willen hier een Nederlandsche Gereformeerde
Kerk en Theologie hebben en houden, en stoo-
ten daarom alles wat Amerikaansch is met weer-
zin van zich af. De eene verloochent wat hij is,
en wordt daardoor niets. De ander wil niets
meer worden dan hij is, en — versterkt. Beide
snijden de ontwikkeling af. Wie zichzelf als
Nederlandsch Gereformeerde verloochent en weg-
werpt, wordt geen Gereformeerde Amerika-
aan; en wie niets anders wezen wil dan een
Nederlandsch Gereformeerde, wordt nooit een
Gereformeerde Amerikaan.

Evengoed als de Gereformeerden uit Engeland
en Duitschland, hebben de Gereformeerden uit
Nederland in Amerika eene roeping te vervullen.
Ja, wij durven zeggen, vooral de Gereformeerden
uit Nederland. Dit is niet een door ons opge-
worpen los denkbeeld. Het is in de geschiede-
nis van Amerika gegeven. Nu ook de weten-
schap in ons land zich hoe langer hoe meer
begint te ontwikkelen, komt er ook in toene-
mende mate meer zin voor historische studie.
Dit is een gunstig verschijnsel, een voorwaarde
van gezonde wetenschap. Een volk en eene kerk,
die niet naar hun verleden vragen, maar dat ver-
geten, hebben geen toekomst. Deze historische
studie heeft in de laatste jaren duidelijk doen
uitkomen, welk een invloed de Nederlandsche
Gereformeerden in Amerika reeds hebben uit-
geoefend. Doch als de Nederlandsch Gerefor-
meerde zichzelf overboord werpt, kan hij als
zoodanig geen invloed meer uitoefenen, en kan
hij ook door God niet gebruikt worden als een
samenstellend element voor een toekomstige,
meer karakteristieke Amerikaansche Gerefor-
meerde Kerk en Theologie. Hij begint dan met
niets te zijn, en kan dus tot niets gebruikt wor-
den. Hij breekt den ontwikkelingsgang af; hij
smijt den band met het verleden door; wat
God hem gegeven heeft, werpt hij weg, wat
God hem gemaakt heeft, wil hij niet meer zijn;
hij is ondankbaar, hoogmoedig, eigenwijs. In
de Gereformeerde wereld van Amerika is hij
niets, wordt hij niets en doet hij niets. Ook dit
is in de geschiedenis van vele Nederlanders in
Amerika al duidelijk uitgekomen. Als Gerefor-
meerden, die in Amerika hunne afkomst verlooch-
nen, hebben als Gereformeerden geene
toekomst, en beantwoorden hier niet aan hun
goddelijke roeping.

Terwijl wij ons dus voor deze eenzijdigheid
moeten wachten, zij ons oog echter even wijd
geopend voor het gevaar, dat ons van de andere
eenzijdigheid dreigt. De Nederlandsche Gere-
formeerden, die slechts willen blijven wat zij
zijn, en niets meer willen worden, begrijpen ook
niet hunne goddelijke roeping in Amerika. Zij
willen in Amerika op zichzelf blijven staan. Zij
willen een Gereformeerde Kerk en Theologie in
een eigen afgesloten kring. Zij willen eigenlijk
van Amerika een tweede Nederland maken. Zij
zijn het eigenlijk niet eens met den Heere, die
hier een zelfstandige, een eigen Amerikaansche

natie heeft gevormd. Zij willen doen alsof zij
nog in Nederland waren. Dit is eene groote
vervalsing. Zij zijn in Amerika. Alleen in Ne-
derland kan een volk en een Gereformeerde
kerk zijn met een Nederlandsche type; in
Amerika is dit voor de toekomst onmogelijk.
Wij menen dat toch, dat is men niets meer
aan emigrantenkerk, die uiterst, wanneer en
waar de emigratie ophoudt. Zij is dan slechts
een doorgangshuis, om het Gereformeerde volk
aan de eene zijde binnen te laten, en na korter
of langer tijd het eerstvolgende of het tweede
geslacht aan de andere zijde er weer uit te zien
gaan Amerika in.

Van deze gezonde beginselen uitgaande,
komt ge, mits de practijk u niet in den
steek late, ver.

Uit de Pers.

Over de onlangzame gerezen kwestie, of in een
predikatie ook de sociale vraagstukken aan de
orde moeten komen, laat Dr. Gispens zich in
de *Bazuin* aldus uit:

Voor zoover ik er iets van begrijp, verstaat men
door sociale preeken: preeken, waar heel weinig in
voorkomt van hemel en hel of van het leven na
dit leven, en heel veel van het aardse leven, van
grondbeest, loon en arbeidsduur, pensioenen, ver-
zekeringen, gelijkheid en ongelijkheid, rijkdom en
armoede, en dat men het licht der Schrift over alle
deze dingen laat schijnen, de plichten der menschen,
vooral der rijken en aanzienlijken, ernstig aantoon-
t, en alles ter sprake brengt, wat de mensch, als
mensch, behoort te hebben en te genieten gedu-
rende zijn bestaan op deze aarde, dat loopt van zijn
wieg tot het graf.

Nu is het best mogelijk, dat ik spoedig vernem,
er niets van te begrijpen. Zulk een kennisgeving
zou mij niets verwonderen, en ik zal er mij dan
ook stil bij neerleggen. Sprak men van socialistische
preeken, ik zou er mij duidelijker voorstelling van
kunnen vormen.

Nu echter meen ik, dat Gereformeerde Bijbelsche
preeken nog altijd het eenig goede soort is, van-
ouds als zoodanig bekend, en dat het echte Evan-
gelie datgene is, waar Paulus van zegt: hetwelk is
niet naar den mensch.

Niet naar den mensch, maar geheel en al naar
den mensch, voor den *geheelen* mensch, beide naar
ziel en lichaam, voor zijn leven op aarde en geheel
zijn *aardse bestaan*, maar altijd in verband met het
«ewige leven» en den staat en toestand na den dood.
Een prediking, waarin de ziel van het lichaam,
het aardse van het hemelsche *geheelen* wordt
heeft mij nooit aangetroffen. Zij kwam mij voor on-
natuurlijk, valsche geestelijk, onschijnbaar te zijn.
Ik hield steeds van de leliën des velds, de vogelen
des hemels, de heerlijkheid van Salomo, het gevoel
voor het schoone en verheven koninklijke der koningin
van het Zuiden; en zag, in mijn verbeelding, ook
den armen, krachten Job, zich krabbende met een
potscher, en den armen Lazarus aan de poort des
rijken, kruimkens zoekend, die van des rijken tafel
vielen, terwijl de honden kwamen, lekkende zijn
svoren. Ik heb den schoonzoon van Jacob nooit
mogen lijdén, die de rijk beladen kameelen van
Abraham ziede, kon in, zij geregende des Heeren!
en er niets op tegen had, dat zijn zuster de vrouw
wel van Abraham eenigen erigenaam. Bij het
licht van Gods Woord heb ik acht gegeven op
mijzelf en de menschen, en de kleine wereld,
wa